



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 20129/2024
16.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Алексић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Ваљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1509/24 од 30.05.2024. године, у седници одржаној 16.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 1509/24 од 30.05.2024. године у преиначујућем делу и пресуда Основног суда у Лозници П 1061/22 од 25.03.2024. године у ставу другом изреке тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и потврђује пресуда Основног суда у Лозници П 1061/22 од 25.03.2024. године у усвајајућем делу става првог изреке и става трећег изреке и обавезује тужена да тужиоцу поред признатог износа од 8.437,50 динара на име накнаде трошкова одштетног захтева са каматом од дана извршности пресуде исплати износ од још 14.062,50 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

У преосталом делу ревизија тужиоца се **ОДБИЈА** као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка плати 335.534,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници П 1061/22 од 25.03.2024. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде слободе и права личности настале неоснованим лишењем слободе које је трајало 333 дана у поступку пред Посебним одељењем Вишег суда у Београду Скуп По1 58/12 од 10.01.2013. године, исплати 2.664.000,00 динара са законском затезном каматом од 25.03.2024. године као дана пресуђења до коначне исплате, док је захтев тужиоца преко досуђеног до траженог износа од 4.000.000,00 динара одбијен. Ставом другим изреке, захтев тужиоца да му

тужена на име састава захтева за накнаду штете лица неосновано лишених слобода од 12.10.2021. године исплати 22.500,00 динара сходно важећој Адвокатској тарифи са законском затезном каматом од 13.10.2021. године до коначне исплате је одбијен. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 328.990,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до коначне исплате, док је захтев тужиоца преко досуђеног до траженог износа од 424.625,00 динара одбијен. Ставом четвртим изреке, захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка је одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1509/24 од 30.05.2024. године преиначена је пресуда Основног суда у Лозници П 1061/22 од 25.03.2024. године у усвајајућем делу одлуке из става првог изреке тако што је одбијен део тужбеног захтева да тужена на име накнаде штете тужиоцу за претрпљене душевне болове због повреде слободе права и личности настале неоснованим лишењем слободе које је трајало 333 дана у поступку пред Посебним одељењем Вишег суда у Београду Скуп По1 58/12 од 10.01.2013. године, исплати 1.864.000,00 динара са затезном каматом од 25.03.2024. године до исплате; преиначена је у побијаном одбијајућем делу одлуке из става другог изреке тако што је усвојен део захтева тужиоца за исплату трошкова састава одштетног захтева од 12.10.2021. године и обавезана тужена да тужиоцу по том основу исплати 8.431,50 динара са затезном каматом од дана извршности до исплате; преиначена је побијана одлука о парничним трошковима из става трећег изреке тако што је обавеза тужене да тужиоцу накнади трошкове снижене на износ од 224.225,00 динара са затезном каматом од дана извршности до исплате; у преосталом побијаном непреиначеном делу из става првог, другог и четвртог изреке, првостепена пресуда је потврђена, а жалба одбијена. Обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове жалбеног поступка од 49.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тач. 3. и 4, са позивом и на одредбу члана 404. ЗПП. С обзиром да је првостепена пресуда преиначена од стране другостепеног суда у одређеном делу, то су се стекли услови да се о ревизији одлучује у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Посебног одељења Вишег суда у Београду Скуп По1 58/12 од 10.01.2013. године, прихваћен је споразум о признању кривичног дела закључен између Тужилаштва за организовани криминал и тужиоца као окривљеног па је на основу тог споразума тужиоцу изречена јединствена казна затвора у трајању од седам година и два месеца за кривично дело удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 5. у вези става 4. у вези става 2. КЗ и за кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ. Тужилац је постао сведок сарадник, па је у међувремену пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење Скуп По1 58/12, К По1 165/16, Кв По1 313/21 од 15.07.2021. године усвојен захтев Тужилаштва за организовани криминал па је тужиоцу као осуђенику сараднику ублажена казна и одлука о казни затвора у трајању од седам година и два месеца ублажена на начин што му је иста изречена у трајању од четири године и два месеца у коју је урачунато време које је

тужилац провео у притвору и време на издржавању казне односно период од 05.03.2012. до 03.04.2017. године. Тужилац је био на издржавању казне 5 година и 30 дана. Осуђен је на јединствену казну затвора у трајању од четири године и два месеца што значи да је неосновано био лишен слободе у трајању од 333 дана. Тужиоца је након четири године и четири месеца затвора, напустила супруга. Поднео је захтев Министарству правде за накнаду штете због неоснованог лишења слободе али надлежно министарство није доставило предлог споразума о постојању штете и врсти и висини накнаде.

При овако утврђеном чињеничном стању, полазећи од одредбе члана 584. став 1. тачка 2. ЗКП и члана 154, члана 172. став 1. и члана 200. ЗОО првостепени суд је оценио да тужиоцу припада накнада штете због неоснованог лишења слободе у висини од 2.664.000,00 динара која ће му служити као сатисфакција и у складу је са природом и друштвеном сврхом казне док је у преосталом делу тужбени захтев до 4.000.000,00 динара одбио. Одбио је захтев тужиоца за накнаду трошкова на име састава захтева за накнаду штете од 22.500,00 динара (став други изреке) налазећи да тужилац није доказао да је претрпео тај вид материјалне штете (није приложио рачун) па је донео одлуку сходно терету доказивања применом члана 231. ЗПП а одбио је и захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка преко 328.990,00 динара до тражених 424.625,00 динара) као неоснован.

Другостепени суд је закључио да је првостепени суд правилно утврдио чињенично стање али да је приликом досуђивања износа накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе тужиоцу, превисоко определио износ па је првостепену пресуду у том делу делимично преиначио и тужиоцу одбио тужбени захтев за износ преко 800.000,00 динара до досуђених 2.664.000,00 динара (1.864.000,00 динара) налазећи да је адекватна сатисфакција тужиоцу за неосновано лишење слободе био износ од 800.000,00 динара и у том делу првостепену пресуду потврдио. Преиначио је првостепену пресуду у погледу захтева за накнаду штете за стручни састав захтева који је упућен министарству јер је захтев писало стручно лице – адвокат, те је сразмено оствареном успеху у спору тужиоцу досудио износ од 8.437,50 динара, док је у преосталом делу по том основу првостепену пресуду потврдио. Преиначио је и првостепену пресуду у погледу трошкова поступка тако што је исте смањио и тужиоцу досудио износ од 224.255,00 динара док је у преосталом непреиначеном делу првостепену пресуду потврдио. Обавезао је тужиоца да туженој накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 49.500,00 динара.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је погрешно закључио да је првостепени суд превисоко определио висину накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе. Према члану 584. став 1. тачка 3. Законика о кривичном поступку прописано је да се лицем неосновано лишеним слободе сматра лице које је било лишено слободе дуже времена него што траје кривична санкција која се састоји у лишењу слободе која му је изречена. Према члану 200. став 1. ЗОО прописано је да ће суд због повреде права слободе досудити правичну новчану накнаду. Овај вид накнаде представља посебну сатисфакцију у смислу психичког задовољења. Првостепени суд је висину накнаде правилно одмерио. Како из напред изнетог произлази да је тужилац успео у већем делу спора од оног који му је признао другостепени суд, то произлази да тужиоцу на име стручног састава захтева за накнаду припада поред досуђеног износа од 8.437,50 динара и разлика до 22.500,00 динара тј. износ од још 14.062,5 динара са припадајућом каматом.

Имајући у виду напред изнето, на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужилац је успео у ревизији па су му признати следећи трошкови ревизијског поступка и то: на име стручног састава ревизије 24.750,00 динара, на име таксе за ревизију 124.424,00 динара, за одлуку по ревизији 186.360,00 динара – укупно 335.534,00 динара а према важећој АТ и ТТ. Остали трошкови ревизијског поступка тужиоцу нису признати јер му не припадају.

Имајући у виду напред изнето, Врховни суд је на основу члана 165. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић